

lerne i 1996 har været indstillet på at foretage en tilpasning af sædskiftet for at kunne tilføre husdyrgødning svarende til 2,3 DE/ha. Overgangsperiodens afkortning fra godt 3 år til godt 2 år vurderes således ikke at have væsentlig erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Kvægsektoren er i færd med at tilpasse sig muligheden for reduktion af kvælstofudskillelsen pr. dyreenhed som følge af en mere effektiv fodring. Den gennemsnitlige kvælstofmængde i husdyrgødning fra malkekøer, fastsat som normal, er ca. 115 kg kvælstof/DE. Som konsekvens af ændringerne vil der være behov for yderligere tilpasning. Det vil kræve en længerevarende omlægning af fodervorsyningen samt udvikling af et bedre fodervurderingssystem. Tilpasningsbehovet vil således afhænge af udviklingen i forskning og udviklingen indenfor fodringspraksis.

Muligheden for at bibeholde 2,3 DE/ha for kvægbedrifter medfører, at det kun er et begrænset antal kvægbedrifter, der bliver disharmoniske som følge af ændringerne. Det vurderes, at der er tale om op til 1200 kvægbedrifter og op til 15.000 kvægdyreenheder.

... Konsekvenser for svine sektoren

De forestående stramninger for svinebrug har forskellig effekt for slagtesvineproduktion og sohold.

For slagtesvin svarer det nuværende krav på 1,7 DE/ha til en tilførsel på ca. 138 kg kvælstof i henhold til normtallene fra 1997. Stramningen til 140 kg kvælstof i 2002 udgår således reelt ingen stramning.

For sohold svarer det nuværende harmonikrav på 1,7 DE/ha til en tilførsel på ca. 156 kg kvælstof/ha. Ændringen i 2002 til 140 kg kvælstof udgør således en stramning på ca. 10%. Det vurderes, at stramningen vil ramme cirka 500 bedrifter med sohold, hvilket vil føre til en forøgelse af antallet af overskydende dyreenheder på bedrifter med søer på ca. 10-15.000 DE ved den aktuelle fodringspraksis. Det vurderes imidlertid, at der er mulighed for væsentlige foderforbedringer inden for soholdet. Selv med en forholdsvis forsigtig forudsætning om en foderforbedring for sektoren som helhed svarende til 10% reduktion af kvælstofudskillelsen inden december 2002 vil kravet om 1,4 DE/ha næppe re-

elt betyde en stramning for soholdet, for så vidt angår antallet af producerede dyr.

... Konsekvenser for andre husdyrbrug (fjerkræsektoren og blandede brug)

Ved det gældende harmonikrav på 2,0 DE/ha for brug i kategorien »andre husdyrbrug« er ca. 800 bedrifter disharmoniske. På disse bedrifter står ca. 50.000 overskydende dyreenheder. De disharmoniske bedrifter omfatter bl.a. et antal fjerkræbrug ved meget lille jordtilliggende.

Efter stramningen til 1,4 DE/ha vurderes det, at ca. 650 bedrifter yderligere vil blive disharmoniske, og at der vil være yderligere ca. 27.000 overskydende dyreenheder.

Herudover vil et antal blandede bedrifter med kvægbesætning kunne blive disharmoniske som følge af ændringen af definitionen af en dyreenhed til 100 kg N for kvægsektoren.

Ligesom i kvægsektoren og i svine sektoren vil den nuværende produktion, forstået som antallet af dyr, kunne opretholdes helt eller delvist i det omfang, der gennemføres en mere effektiv proteinfodring indenfor fjerkræ-, svine- og kvægsektorerne som helhed.«

Med hensyn til spørgsmålet om, hvort stort tab det enkelte landbrug vil lide som følge af de nye harmonikrav, har Miljø- og Energiministeriet i skrivelser af 8. og 11. juni 1998 til Justitsministeriet oplyst følgende:

»Miljø- og Energiministeriet lægger til grund, at der kan ske tilpasning til stramningerne som ovenfor anført. Det vil afhænge af en række konkrete faktorer, om der overhovedet vil ske tab i dækningsbidrag for den enkelte landmand, og hvor stort dette tab i givet fald vil blive. På baggrund af tal fra Fødevareministeriet har Miljøstyrelsen foretaget beregninger i en række typeeksempler. I disse regneeksempler har tabet i dækningsbidrag ikke oversteget 5 %. I den særlige situation, hvor der er tale om kvægbrug, der ikke kan benytte sig af adgangen til at fravige kravet om 1,7 DE, kan der dog blive tale om et tab i dækningsbidrag på ca. 4-6 % i tilfælde, hvor al yderligere overskydende gødning skal føres til arealer i 50 km's afstand. Hertil kan evt komme ekstra kørselsomkostninger ifm ventetid.«